

निमूलम् (von 1. नि + मूल) adv. bis zur Wurzel hinab P. 3, 4, 34. 6, 2, 192, Sch. निमूलं oder निमूलकार्ष कषति 3, 4, 34, Sch.

निमृष (von मृष् mit नि) adj. sich duckend, sich anschmiegend, sich fugend: अर्पयिष्ये व्रतं या निमृषा: RV. 2, 38, 2.

निमेषमान s. u. मेघ.

निमेष (von मा mit नि) 1) adj. dessen Maassverhältniss oder Werth bestimmt wird, bestimmt werden kann P. 5, 2, 47, Vārt. 3. नाहं शत-सकृन्नेष निमेष: MBh. 13, 2676. — 2) m. = निमय Tausch BHAR. zu AK. ÇKDr.; vgl. नैमेष.

निमेष (von मिष् mit नि) m. 1) das Blinzeln, Schliessen des Auges (Gegens. उन्मेष) H. 578. an. 3, 787. Med. sh. 39. VS. 23, 8. सर्वे निमेषा ज्ञेयः विद्युतः पुण्यादधि 32, 2. TBa. 2, 1, 5, 9. TS. 7, 5, 25, 1. Jān. 3, 175. N. 5, 24. MBh. 14, 1237. Suçr. 1, 312, 16. Ragh. 2, 19. Çāk. 37, 4. Bhāg. P. 3, 11, 37. 9, 13, 11. neutr.: यावदन्तिनिमेषाणि MBh. 13, 4812. am Ende eines adj. comp. f. स्त्री ad Çāk. 25, 7. — 2) das Blinzeln der Augen als Bez. eines best. Zeitmaasses H. an. Med. ० मात्रेण Draup. 8, 9. निमेषा-दिव MBh. 3, 8632. 15151. 7, 568. 8, 2341. 13, 989. R. 3, 36, 19. 43, 24. 47, 13. 6, 19, 21. 82, 81. BHART. 3, 77. Ragh. 3, 61. निमेषार्थ 12, 99. अन्ति ० Suçr. 1, 19, 2. निमेषं निमेषम् jeden Augenblick Çat. Br. 3, 6, 2, 9. Ge- nauere Bestimmung desselben, die sehr variiert, Çat. Br. 12, 3, 2, 5. Çāk. Çr. 14, 81. 1. M. 1, 64. MBh. 12, 8489. VP. 22, N. 3. Bhāg. P. 3, 41, 7. AK. 1, 1, 2, 11. H. 136. Burgess zu Sōrjas. 1, 12. — 3) krankhaftes Blinzeln oder Schliessen des Augendeckels Suçr. 2, 232, 4. 309, 17. — 4) N. pr. eines mythischen Wesens MBh. 1, 1489. — Vgl. निमिष und अन्निमेष (Gott Bhāg. P. 6, 10, 1).

निमेषक (von निमेष) m. 1) das Blinzeln der Augen. — 2) Leuchtkä-fer Wils.

निमेषकत् (नि + कृत्) f. Blitz Çādam. im ÇKDr.

निमेषणा (vom. caus. von मिष् mit नि) adj. das Schliessen des Auges bewirkend: सिरा: Suçr. 2, 309, 16.

निमेषतम् (von निमेष) adv. in Beziehung auf das Schliessen der Au- gen: यः प्राणतो निमेषतो मन्त्रैक इज्ञा जगता बभूव VS. 23, 8. Nach Manth. gen. des partic. praes.

निमेषयुत् (नि + युत्) m. Leuchtkäfer H. 9. 173, wo fälschlich नि-मेप्रयुत् gelesen wird.

निमेषरुच् (नि + रुच्) m. dass. Trik. 2, 3, 35.

निम्र 1) n. Siddh. K. 249, a, 9. Tiefe, Niederung, Vertiefung H. 1364. Halā. 3, 2. धन्वातिष्ठन्नाषधीनिम्रमार्गः RV. 4, 33, 7. 47, 2. 1, 30, 1. निम्रैव (st. निम्र-मिव) 37, 2. 7, 51, 7. 9, 17, 1. येनापो यन्ति निम्रं कुर्वन्ति Vertiefung Çat. Br. 1, 1, 2, 17. Jān. 2, 151. यतो हि निम्रं भवति नयन्ति हि ततो जलम् MBh. 2, 784. 3, 8647. 10984. 12341. 13085. 7, 3389. 12, 4632. 5480. 14, 880. Ha- niv. 3366. 11144. 11246. R. 2, 113, 16. 4, 26, 6. 6, 89, 18 (wo स्थलनिम्रा-नि zu lesen ist). Suçr. 1, 23, 5. 62, 4. 130, 10. 313, 12. 2, 17, 13. Kumāras. 3, 5. Çāk. 53, v. l. R. 2, 13. Varāh. Bh. S. 94, 5. 59. Rāgā-Tar. 6, 316. Bhāg. P. 4, 9, 47. 5, 1, 40. — 2) adj. f. स्त्री tieflegend, vertieft, eingedrückt AK. 1, 2, 2, 15. H. 1071. प्रया R. Gorr. 2, 125, 12. प्रोक्तनिम्रसंस्था: (सि-रा:) Varāh. Bh. S. 33, 1. (जङ्गलस्य) मणिभिश्च मध्यनिम्रैः 67, 13. 30. वक्र 56. ० ललाट 72. शिरम् 80 (81). नाभि 21. R. 5, 12. Mh. 80. नासाय

Bhāg. P. 4, 14, 41. ज्ञानु 24, 51. heruntergekommen, verarmt BHART. 2, 36. — 3) m. N. pr. eines Fürsten Bhāg. P. 9, 24, 12. — Das Wort kann auf 1. नि, vielleicht aber noch besser auf नम् zurückgeführt werden.

निम्रगत (निम्र + गत) 1) adj. in Vertiefungen —, in Niederungen be- findlich Mārk. P. 49, 57. — 2) n. eine niedrig gelegene Stelle, Niede- rung Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 7, 10, Cl. 35.

निम्रा (निम्र + गा f. von 1. ग) f. Fluss AK. 1, 2, 2, 29. H. 1080. Ha- lā. 3, 43. M. 9, 22. MBh. 3, 11093. 12548. 7, 27. R. 4, 44, 76. Ragh. 8, 8. 16, 61. Kām. Nit. 9, 50. Varāh. Bh. S. 16, 42. 44 (43), 10. 55, 7. Rāgā- Tar. 1, 40. Kathās. 19, 64. Mārk. P. 25, 4. Gt. 6, 10. — Vgl. गिरि ०.

निम्रतल s. u. निन्दतल.

निम्रदेश (नि + देश) m. eine niedrig gelegene Stelle, Vertiefung R. Gorr. 2, 87, 12.

निम्रभाग (नि + भाग) m. dass. R. 2, 80, 9.

निम्रैत् (instr. pl. von निम्र) adv. der Tiefe zu, abwärts: अयो न निम्रै- रुर्ध्विर्गतवः RV. 10, 78, 5. उर्मिर्न निम्रैर्वपत् वक्ता: 148, 5. — Vgl. उच्चैस् नर्चैस्.

निम्ब m. N. eines Baumes mit bitteren Früchten, Azadirachta indica Juss., Ucéval. zu Unādis. 4, 95. AK. 2, 4, 2, 43. Trik. 2, 4, 17. H. 1139. Rat- nam. 31. Gorr. 1, 5, 17. आर्षं क्षिप्वा कुठारेण निम्बं परिचरेत्तु यः। यश्चैनं प- यसा सिञ्चेन्नास्य मधुरा भवेत् || R. 2, 35, 14. Suçr. 1, 137, 10. 141, 18. 158, 10. 182, 15. 222, 2. BHART. Suppl. 8. Varāh. Bh. S. 32, 120. 36, 7. 80 (79), 6. Bei einer Todtencerimonie werden Blätter von diesem Baume gekaut Jān. 3, 12. Colebr. Misc. Ess. I, 162. m. und f. (?) Trik. 3, 5, 17. — Vgl. गिरि ०, तृण ०.

निम्बक m. dass. Bhūrip. im ÇKDr.

निम्बतरु (नि + तरु) m. N. eines Baumes, Erythrina fulgens Hor- tul., nach Andern Melia sempervirens Sw. AK. 2, 4, 2, 6.

निम्बरजम् (नि + र ० Blütenstaub) n. eine best. grosse Zahl Vajr. 185. मन्त्रा ० eine noch grössere Zahl ebend.

निम्बवती (von निम्बवत् und dieses von निम्ब) f. N. pr. eines Frauen zimmers Daçak. 158, 9.

निम्बवीज (नि + वी ०) m. N. eines Baumes, = राजादनी Rāgā. im ÇKDr.

निम्बूक m. Citronenbaum Rāgā. im ÇKDr. Auch निम्बू ebend.

निम्बुक्ति f. so v. a. निम्बु TS. 5, 7, 49, 1. Kāth. 36, 3.

निम्बुच् (मुच् mit नि) 1) f. Untergang (der Sonne), Abend: निम्बुचि, प्रबु- धि. मध्यदिने दिवः RV. 8, 27, 19. सूर्यस्य 10, 131, 5. या निम्बुचि: (Inf.) 1, 161, 10. 151, 5. निम्बुचिस्तिष्ठा व्युषो कृत्तिः AV. 13, 3, 21. TS. 1, 5, 10, 2. Kāth. 37, 10. Taitt. Ār. 2, 5, 2. — 2) adj. schlaff, welk, marcidus: नि- मुक्तं गोधा भवतु AV. 4, 3, 6.

निम्बुक्ति (von मुच् mit नि) f. Untergang (der Sonne), Verschwinden in (loc.): तेषामस्तमनकाले च वयो प्राणे च निम्बुक्तिदर्शनात् (sic) Çamk. zu Bh. Ār. Up. S. 321.

निमोच (wie eben) m. Untergang (der Sonne): द्युमणि ० Bhāg. P. 3, 2, 7.

निमोचनी (f. von निमोचन und dieses wie eben) f. N. pr. der auf dem Berge Mānasottara nach Westen gelegenen Stadt Varuṇa's Bhāg. P. 5, 21, 7.